

Tematické okruhy státní závěrečné zkoušky

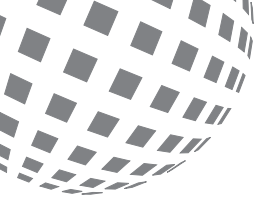
Doplňující pedagogické studium Geografie

verze 2016/2017

Státní závěrečné zkoušky probíhají před zkušební komisí jmenovanou děkanem Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sestávají z průřezového ověření znalostí a dovedností v rámci didaktiky daného oboru. Toto ověření má podobu ústní zkoušky, okruhy otázek za obor geografie jsou obsahem předmětu:

KGG/SZZDO

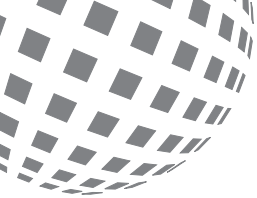
Didaktika oboru

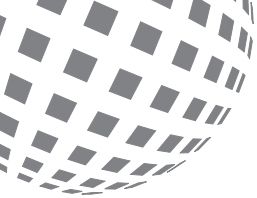
KGG/SZZDO Didaktika oboru

Student v první části odpoví na teoretickou otázku z didaktiky geografie. Druhou část otázky (didaktické téma) je nutno pojmut z hlediska didaktické analýzy daného očekávaného výstupu žáka – tj. zařazení do systému geografických věd a do školního kurikula, resp. do samotného systému výuky geografie (zeměpisu) na ZŠ a gymnáziu. V rámci této části budou specifikovány konkrétní očekávané výstupy žáků a didaktické prostředky vedoucí k jejich naplnění. Student si také zvolí dílčí téma pro jednu vyučovací hodinu, v rámci něhož je daný výstup naplňován. Pro tuto hodinu vytvoří modelovou přípravu na výuku – obsahovou (student prokazuje i odbornou znalost problematiky) a metodickou část.

1. Didaktika geografie jako vědní disciplína, její úkoly, členění a postavení v systému věd.
Didaktické téma: Země jako vesmírné těleso. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.
2. Současné učební dokumenty. Filozofie rámcových vzdělávacích programů (pro ZŠ a SŠ) a tvorba školních vzdělávacích programů. Ukotvení geografického učiva ve vzdělávacích programech a školních kurikulech.
Didaktické téma: Litosféra. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí.
3. Rámcové vzdělávací programy (pro ZŠ a SŠ) – klíčové kompetence, průřezová témata a jejich provázanost se vzdělávacím oborem geografie.
Didaktické téma: Základní struktura obyvatelstva. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa.
4. Současné učebnice zeměpisu pro základní a střední školy, jejich obsah, kvalita a kritéria hodnocení.
Didaktické téma: Hydrosféra. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině.
5. Vyučovací metody zeměpisu a jejich uplatnění na základních a středních školách. Charakteristika základních vyučovacích metod v zeměpisu.
Didaktické téma: Životní prostředí. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.

6. Organizační formy vyučování zeměpisu. Legislativní ukotvení učitelské profese a práce pedagoga.
Didaktické téma: Makroregiony světa. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná.
7. Základní struktura vyučovací hodiny zeměpisu a její specifika.
Didaktické téma: Kartografické produkty a zdroje dat. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů.
8. Netradiční metody a formy výuky zeměpisu.
Didaktické téma: Sídla. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení.
9. Hodnocení získaných kompetencí v zeměpise. Charakteristika základních způsobů ověřování žákových vědomostí a dovedností.
Didaktické téma: Světové hospodářství. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa.
10. Analýza vybraných učebních pomůcek pro výuku zeměpisu.
Didaktické téma: Surovinové a energetické zdroje. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů.
11. Mapa jako zdroj geografických informací. Charakteristika různých mapových zdrojů využívaných ve výuce zeměpisu (školní zeměpisné atlasy, turistické mapy ad.).
Didaktické téma: Mapy a geografická terminologie. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák se orientuje s pomocí map v krajině; používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.
12. Pracovní listy a jejich význam při výuce zeměpisu.
Didaktické téma: Politická geografie a mezinárodní integrace. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti.
13. Využití informačních technologií v zeměpise. Internet ve výuce. Práce s geografickými daty v hodinách zeměpisu.
Didaktické téma: Dynamika obyvatelstva. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva.

14. Terénní výuka – cíle, význam, organizace terénní výuky, exkurze. Zásady bezpečnosti práce při výuce nejen v terénu.
Didaktické téma: Místní region. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům.
15. Projektová výuka, geografický projekt.
Didaktické téma: Geopolitické problémy světa. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji.
16. Integrované pojetí výuky zeměpisu. Mezipředmětové vazby.
Didaktické téma: Přírodní a společenská rizika. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni.
17. Funkce výtvarného projevu ve výuce zeměpisu. Náčrty, schémata a obrazotvornost při výuce zeměpisu.
Didaktické téma: Atmosféra. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák objasní mechanismy všeobecné cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytvoření klimatických pásů.
18. Osobnost žáka a její rozvoj ve výuce zeměpisu.
Didaktické téma: Tvar a pohyby Země. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.
19. Specifika výuky geografie na jednotlivých typech středních škol.
Didaktické téma: Poloha a potenciál území České republiky. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.
20. Práce s nadanými a slabými žáky v geografii.
Didaktické téma: Kraje České republiky. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.
21. Cíle výuky geografie na ZŠ a SŠ.
Didaktické téma: Vodstvo a půdy na Zemi. *Specifikace didaktické analýzy očekávaného výstupu žáka:* žák hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti.